

intressen genom att begagna bourgeoisiens inre strider. Så t. ex. 10-timmars-billen i England.

Kollisionerna i det gamla samhället befordra i allmänhet på mångfaldigt sätt proletariatets utveckling. Bourgeoisien befinner sig i ständiga strider; i början mot aristokratien, senare mot delar av bourgeoisien själv, alltid mot alla främmande länders bourgeoisier. I alla dessa strider ser den sig nödsakad att vädja till proletariatet, taga dess hjälp i anspråk och på detta sätt rycka det in i den politiska rörelsen. Den tillför själv alltså proletariatets sina egna bildningselement, d. v. s. smider vapen mot sig själv.

Vidare bliva, som vi sågo, genom industriens framsteg hela delar av den härskande klassen nedkastade i proletariatet eller åtminstone hotade till sina livsvillkor. Även de tillföra proletariatet en massa bildningselementer.

I de tider slutligen, då klasskampen närmar sig ett avgörande, tager den härskande klassens upplösningssprocess inom hela det gamla samhället en så häftig karaktär, att en del av den härskande klassen lösgör sig därifrån och sluter sig till den revolutionära, till den klass, som bär framtiden i sitt sköte. Likasom därför på sin tid en del av adeln gick över till bourgeoisien, så går nu en del, i synnerhet av den vetenskapligt bildade bourgeoisien, som arbetat sig fram till ett teoretiskt begripande av den historiska utvecklingen, över till proletariatet.

Av alla klasser, som i våra dagar stå gent emot bourgeoisien, är endast proletariatet en verkligt revolutionär klass. De övriga klasserna splittras och gå under med den stora industrien; proletariatet är dennas egen produkt!

Medelstånden, den lilla industriidkaren, den lilla köpmannen, hantverkaren, bonden, alla dessa bekämpa bourgeoisien för att skydda sin existens som medelstånd från undergång. De äro alltså icke revolutionära utan konservativa. Ännu mer, de äro reaktionära, ty de söka vrida den historiska utvecklingens hjul tillbaka. Om de äro revolutionära, så är det med hänsyn till deras förestående övergång i proletariatet, då försvara de icke sina när-